
De geestelijke mens (6)

Werken

J.G.Bulthuis

In het zoeken van de mens naar de zin van het bestaan handelt hij vanuit de door God ingeschapen behoefte om een hoger niveau van leven te bereiken dan alleen het tijdelijke en natuurlijke op deze aarde. Alleen de mens is een wezen dat in twee werelden tegelijk kan leven. Het geestelijke leven in een onstoffelijke wereld is voor hem normaal en door de Schepper gewild. Slechts voor planten en dieren is alleen het natuurlijke leven bedoeld. Tijdens onze aanwezigheid op aarde zal dus tevens een bewust leven in de hemel ontwikkeld moeten worden om waarlijk mens te zijn, de geestelijke mens. Dat dit door de zondeval niet kon worden voortgezet, betekent niet dat God nu afziet van zijn voornemen of ons een alternatief projekt aanbiedt. Door Jezus Christus is een opnieuw beginnen en een volmaakt afronden van het oorspronkelijke doel Gods weer helemaal mogelijk geworden voor alle mensen. Daar willen wij met elkaar als volle evangelie gelovigen zo zielsgraag mee bezig zijn.

Dood en leven

Uit heel het evangelie spreekt het leven. Dit begrip houdt aktie in, beweging, initiatief, handeling, voortgang, ontwikkeling, groei, daad en werken. In tegenstelling tot het begrip dood wat stilstand, conservering, passiviteit, inaktiviteit en onveranderbaarheid uitdrukt. Deze beschrijvingen wijzen hoofdzakelijk op de innerlijke, geestelijke situatie van de mens. Paulus noemt de zondaar 'dood door zijn overtredingen en zonden' (Ef.2:1). Het loon (gevolg) van de zonde is de dood (Rom.6:23). Dit is een situatie waarbij de inwendige mens des harten in de greep van de geestelijke dood is. Deze vijand voert zijn duistere

praktijken door middel van doodsgestenen uit. Zij houden de zondaar vast en opgesloten in een toestand waarin geen ontwikkeling mogelijk is om tot een Gods uit te groeien.

Verlossing daaruit kan alleen gerealiseerd worden door de woorden van Jezus. Die hebben goddelijke kracht. God bevestigt daarmee Jezus' volbrachte werk als offerlam voor de schulddelging (Joh.5:25,25; Rom.1:4). Wie Hem aanneemt en zijn evangelie gelooft, krijgt macht om een kind van God te worden (Joh.1:12). Door geloof in zijn werk en woord is verlossing, opstanding, wedergeboorte voor allen mogelijk (1 Petr.1:3). De doodsmacht moet loslaten en de opgestane mens komt tot (eeuwig) leven en neemt zijn plaats in het Koninkrijk van God in. Hij komt in een toestand waarin hij kan gaan functioneren naar de wil van God. Bij een verdere bevrijding van partiële gebondenheden zal zijn 'werkruimte' vergroot worden, waardoor hij meer armslag krijgt om de weg van Jezus te bewandelen die tot geestelijke volwassenheid leidt. Het inhoudelijke daarvan wordt gaandeweg meer en meer door een voortgaande openbaring van het woord Gods aangereikt en de kracht ertoe verkregen door de inwonende heilige Geest (Joh.14:21,23). In dit gebeuren is activiteit van de gelovige normaal, vanzelfsprekend en noodzakelijk. Waar dit niet gevonden wordt, is de vijand (nog) werkzaam en dat is een 'levens'gevaarlijke zaak (Hebr.10:38b,39).

Aktie

Leven is beweging, actie. Dat leven is als een bron in de wedergeborene aanwezig doordat hij in Christus Jezus is en blijft. Dit is de voorwaarde (o.a.Joh.8:12)! Zonder Hem kunnen wij - t.a.v.het door God bedoelde leven - niets doen (Joh.15:4,5). In Hem zijnde is voor de gelovige een onbeperkte en oneindige mogelijkheid ontsloten om alle dingen van Gods leven zich toe te eigenen, te beleven en er in toe te nemen (Marc.9:23; Luc.2:52). De bijbel roept ons zelfs dringend op dit te doen:

* Matth.7:24: Wie mijn woorden hoort en ze doet...

* Joh.6:27: Werkt om de spijs die blijft tot in het

eeuwige leven.

- * Joh.9:4: Wij moeten werken de werken desge- ne die Mij gezonden heeft zolang het dag is...
- * Joh.14:12: De werken die Ik doe, zal hij ook doen...
- * Fil.2:12b: Blijft uw behoudenis met vreze en be- ven bewerken.
- * 1 Tim.6:12: Grijp het eeuwige leven.
- * Tit.2:14: Een eigen volk, volijverig in goede werken...
- * Hebr.10:24: Elkaar aan te vuren tot liefde en goede werken.
- * Jac.1:22: Weest daders des woords...
- * Jac.2:24: Een mens wordt gerechtvaardigd uit werken en niet slechts uit geloof.
- * 2 Petr.1:10: Beijvert u des te meer om uw roeping en verkiezing te bevestigen.
- * 2 Petr.1:8: Indien deze dingen bij u aanwezig zijn, laten zij u niet zonder werk of vrucht...
- * Op.2:26: Mijn werken tot het einde toe bewa- ren...
- * Op.14:13: Hun werken volgen hen na.

Deze lijst zou met vele andere schriftplaatsen uitgebreid kunnen worden. Het is slechts een greep uit die veelheid. Daarbij beseffen we uiteraard dat het woord 'werken' op verschillende zaken slaat. Als werkwoord gebruikt geeft het de aktiviteit van de gelovige aan. Als zelfstandig naamwoord de diverse daden zelf. Leven is een voortdurend uitvoeren van allerlei gedragingen, funkties en handelingen. Door deze 'beweging' van de mens kan de Heer door heilige Geest (mee) funktions in ons bestaan (Joh.6:57). Het "Ik leef en gij zult leven" uit Johannes 14:19 krijgt zodoende zijn volle invulling.

Wezenlijk

Bovenstaande oproepen tot aktie zijn niet als opgelegde bevelen bedoeld. Het behoort namelijk tot het wezen van de mens dat hij aktief is in twee werelden tegelijk. Zo ontwikkelt hij zichzelf. Wij zijn Gods maaksel, in

---

Christus Jezus geschapen om goede werken te doen, die God tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen (Ef.2:10).

Het 'werken' is een wezenlijk kenmerk van God: Hij sluimert noch slaapt (Ps.121:4); de Vader werkt tot nu toe (Joh.5:17). Jezus weet dit en voegt zich geheel en al gehoorzaam in deze hoedanigheid: "en Ik werk ook" (Joh.5:17b). Dat dit vaste gegeven - ook voor ons - door het woord van God aangewezen wordt, is een vorm van onderricht en opvoeding. Daarbij is het nog al eens nodig de gelovige attent te maken op vertragende en zelfs blokkerende werkingen in zijn leven, opdat hij niet achterop zal raken (Matth.25:3 en 18; Hebr.12:15a). Naast onkunde of verkeerde voorlichting over het juiste mensbeeld, is het de vijand die alles in het werk stelt om de mens af te houden van zijn voortgang. In dit verband wijzen wij o.a. op de studies over de geest van weerspanning in de Studiebladen 16, 17 en 18.

De mens is ver afgedwaald van het oorspronkelijke, het hemelse, het leven Gods. In grote liefde echter brengt de Heer ons daar weer naar terug (Ef.2:11-13). Daarom is het een verstandige en goede zaak ons bezig te houden met al die uitspraken in de gebiedende wijs over werken en vrucht dragen (bv.Joh.15:16a). De vleeselijke christen beschouwt het evenwel als lastig, opdringerig, bevoogdend, ja als dwang. De zogenaamde vrijheids- en onafhankelijkheidsdrang die daar aan ten grondslag ligt, gaat echter tegen de gehele scheppingsordinantie in. Dus is deze niet uit God maar uit de tegenstander van het leven, satan. Uit hem komen de tegenwerkingen, de tegenzin, de luiheid, de gemakzucht, het aan anderen over laten, het vegeteren en parasiteren, de passiviteit, het doodse en tenslotte de dood. Ze zijn een verderfelijke aantasting van het wezen van de mens en zijn leven.

Werken

Aangaande het aktivitetsprincipe onderscheiden we twee vormen van werken. De eerste is het actief deelnemen aan de verwerkelijking van Gods bedoeling met je eigen leven (bv. Jud.:20). De tweede is de inzet van de gelovige voor anderen (bv.Ef.4:12). In dit deeltje bespreken we het eerstgenoemde aspekt: je mede

---

betrokken zijn met en deelnemen aan je persoonlijk herstel, opbouw, groei, ontwikkeling en vorming tot volwassen zoon van God. Hoewel dit proces zich binnen de gemeente afspeelt en alle heiligen daar een rol in spelen (weer aktie dus), komt er niets tot stand als je niet zelf mede doende bent (Ef.4:15,16; Matth.24:46; Luc.12:43 St.vert). Over deze bezigheid spreekt de bijbel bijvoorbeeld als volgt:

- * Rom.8:13b: Indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zult gij leven.
- * Rom.10:10: Met de mond belijdt men tot behoude-nis.
- * 1 Cor.3:10: Een ieder zie wel toe hoe hij op het fundament bouwt.
- * 1 Cor.14:4: Wie in een tong spreekt, sticht zichzelf.
- * Col.3: 1: Zoekt de dingen die boven zijn.
- * 1 Tim.4:16: Zie toe op uzelf en op de leer.
- * Hebr.5:14: Die door het gebruik hun zinnen geoefend hebben in het onderscheiden van goed en kwaad.
- * Hebr.12:14: Jaag naar vrede met allen en naar de heiliging.
- * 1 Petr.1:15: Wordt heilig in al uw wandel.
- * 2 Petr.3:14: Beijvert u in deze verwachting, onbevlekt en onberispelijk te blijken voor Hem in vrede.
- * 1 Joh.2:6: Wie zegt in Hem te blijven, behoort ook zelf zó te wandelen als Hij gewandeld heeft.

Dit zijn enkele algemene opdrachten om uit te werken tot eigen behoud en groei. De vele gedetailleerde adviezen tot eigen opbouw die Paulus de gelovigen voorhoudt, leze men in zijn brieven. Het is daar een voortdurend 'leg dan af'-'doet dan aan'. Ook de bergrede van de Heer levert ons huiswerk op. Geloven op zich is al werken (Joh.6:28,29). Al met al zal het duidelijk zijn dat onze gelijkvormigheid aan het beeld van de Zoon

---

tot voltooiing komt door samen met de Heer er aan te werken. Hij doet het niet aan ons, buiten ons om of als bij toverslag. Voor ieder geldt de levenswet om de hand aan de ploeg te slaan (Luc.9:62). Dus hef dan de slappe handen op en strekt de knikkende knieën, en maak een recht spoor met uw voeten, opdat hetgeen kreupel is niet uit het lid gerake, maar veeleer geneze (Hebr.12:13). De Heer zal ons bevestigen (1 Petr.5:10), door zijn kracht sterken (Ef.3:16), meewerken (Marc.16:20) en doen voleindigen (Matth.28:20).

Hulpverlening

Door de indringende nodiging van Jezus en zijn evangelie om tot Hem te komen met al onze zorgen, noden en lasten, is bij sommigen de indruk ontstaan dat zij zelf er niets aan hoeven te doen. De Heer zal wel zorgen en oplossen. Het enige is vragend bidden en afwachten. Als dan de oplossing uitblijft, worden er vragen gesteld en konklusies getrokken: Waarom voorkomt Hij m'n narigheid niet?...Waarom laat Hij het toe? ...Waarom doet Hij niks?...Er is geen liefde genoeg in de gemeente...We moeten meer bidden en vasten...etc. Er volgt een patstelling (Jac.1:13; Jac.4:3).

Anderen menen dat bij elk probleem er ogenblikkelijk hulp ingeroepen moet worden van voorbidders (bv.de gemeenteleiding). Die zullen wel voor de oplossing zorgen. Soms lijkt het dan of er een bijna magisch geloof in de hulpverlener is. Diens gebed, handoplegging en advies moeten het doen. Hij neemt als het ware de plaats van Jezus in en gelooft voor de ander. Ook deze opstelling is voor gelovigen onderling onjuist (Gal.6:5). Ten slotte wijzen we nog op het voorkomende verschijnsel dat sommige gelovigen hoofdzakelijk hulp zoeken voor allerlei zaken betreffende het natuurlijke leven. Lezen we echter de pastorale brieven van Paulus door, dan handelen zijn adviezen, correcties en gebeden meestal over levensheiliging en geestelijke vorming. Wat het natuurlijke leven aangaat, is hij kort en duidelijk. Lees bv. eens Romeinen 13:14, 1 Corinthiërs 7:29-31 en 1 Timotheüs 6:8.

Oorzaken

Bovengenoemde gedragingen komen voort uit een vleselijke benadering van het geloofsleven. Het stoelt

deels op heidense gedachtengangen die de mens als een nietig wezentje zien die van de willekeur der goden afhankelijk is. In de trant van: 'Als zij niet ingrijpen, beginnen wij niets'. Voorts speelt een oudtestamentisch denkpatroon een rol. Goed en kwaad komen van de HERE, daar hebben wij geen greep op (Klaagl.3:38). En: het goede natuurlijke leven dient aan alle kanten verzekerd en ingedekt te zijn. Binnen de grenzen van het charismatische erf steekt de mening van menselijke onmacht, dus passiviteit, ook de kop op. Meer in de vorm van 'de strijd is des Heren, gij zult stille zijn'.

Al met al leidt het ertoe dat de gelovige niet tot zijn mondigheid en volwassenheid geraakt. Als het hier-en-nu-leven centraal staat en geestelijke activiteit alleen van de Heer of van de medebroeders/zusters dient te komen, dan komt er van Gods plan met mensen weinig terecht. Deze ongeestelijke kijk op de mens, op de gelovige, op diens verhouding met God en Jezus Christus en op het leven is een verraderlijke ondermijning van de mogelijkheden en bedoelingen van en met die mens. Het komt uiteindelijk neer op uitschakeling van zijn ontwikkeling in het Koninkrijk Gods. De hoofdschuldigen in dit gebeuren zijn zeker de geesten van vroomheid, verwerping en weerspanning. Hun werking zal door de kennis van het evangelie van het Koninkrijk der hemelen ontmaskerd en uitgeschakeld moeten worden om tot een gezonde visie en actieve opstelling van de gelovige te kunnen komen.

Mondigheid

Een kenmerk van geestelijke volwassenheid is mondigheid. Dit betekent handelingsbekwaam. De gelovige wordt in staat gesteld zelf z'n boontjes te doppen en uit zijn overvloed een ander nog tot steun te worden. Hij staat voor zijn eigen zaken, loopt de wedloop, strijdt de goede strijd en gaat zelf in de gebeden tot de Vader (Joh.16:23-27). Deze mondigheid ontwikkelt zich door in de gemeente geleerd, geleid en gevormd te worden door de van God gegeven medewerkers (Ef.4:11-16). Door hun prediking van de waarheid groeit de geestelijke mens. Deze neemt immers met zachtmoedigheid het in hem geplante woord aan (Jac.1:21). Dit woord heeft hij lief en daarin

toont hij zijn ware liefde voor de Vader en de Zoon. Hierdoor kan de Heer Zich persoonlijk aan hem gaan openbaren (Joh.14:21). Door liefde tot de waarheid gelooft en begrijpt hij de verborgen wijsheid Gods in dat woord. Van daaruit gaat hij handelen en zich gedragen. De strijd wordt ter hand genomen, de volharding neemt toe, innerlijke zekerheid groeit gestaag, vrede en blijdschap volgen. Hij is geen slaaf meer van mensen en van opgelegde ver- en geboden. Als zoon mag hij de erfenis door geloof in ontvangst nemen en gebruiken (Gal.4:1-7).

Deze toename van volwassenheid houdt mede in een toename van de liefde tot de naaste, tot de gemeente, tot het leven. In een zuivere en sterke saamhorigheid met de broeders en zusters van z'n gemeente neemt hij trouw, dienstbaar en gehoorzaam zijn plaats in. Het 'voegen' is immers een onderdeel van het heiligingsproces (1 Petr.1:14-16). Ook de eenheid met de Vader en de Zoon verdiept zich, zodat de onafhankelijkheidsdrang verdwijnt. Christus wordt alles in hem (Joh.15:5; Ef.1:23). Dit loopt al doende uit op een gaan leven voor Hem (1 Cor.5:15b). Hiermee openbaart de geestelijke mens zich ten voeten uit!

Mondigheid betekent dus niet dat men met de leiding mee gaat besturen en rechten gaat claimen op leidinggevende functies.

Of een zich onttrekken aan die leiding, omdat men het nu zelf wel weet en kan. Dat ontwricht juist de gemeente. Ware mondigheid houdt zich aan de plaats in het geheel zoals de Geest die geeft aan een ieder. En waar een zuivere sfeer heerst, zullen de leiding en de gemeenteleden het leiden en spreken van de Geest herkennen en met blijdschap gehoorzamen.

Boom en vrucht

Jezus leert ons in Mattheüs 5:16 dat wij onze werken als een licht dienen te laten schijnen voor de mensen om ons heen, opdat zij de Vader verheerlijken. Dat zal net zo duidelijk en zichtbaar moeten zijn als het stralende licht van een lamp op een standaard. Maar tevens net zo prettig voor de anderen. De geestelijke mens geeft geen aanstoot, is matig, beleefd, eenvoudig, bescheiden, voegzaam, gemakkelijk, zachtmoedig en zoekt het

---

belang van de ander. De vleeselijke christen daarentegen wil nog al eens opvallen, is zelf vaak het middelpunt, is egocentrisch, aan uiterlijkheden gehecht, maar met de werken van de Heer in praktische zin onervaren.

Jezus houdt ons evenwel wat anders voor: De werken die Ik doe, zal hij ook doen (Joh.14:12). Die werken zijn - nogmaals - in de eerste plaats de zelfopbouw tot volwassenheid in de Heer en in de tweede plaats zijn heilsdaden voor anderen, zoals: het leren en prediken, het profeteren, de handoplegging tot genezing en zegening, het uitwerpen van boze geesten, het tot voorbeeld zijn, het verrichten van krachten en wonderen, het adviseren en opvoeden.

Wie nu zegt in Hem te blijven, behoort ook zelf zó te wandelen als Hij gewandeld heeft (1 Joh.2:6). Als een duidelijk licht in deze wereld zal hij dezelfde werken als Jezus doen. Is de innerlijke mens waarlijk verbonden met de Christus, dan zullen, gelijk de Schrift zegt, ook uit zijn binnenste stromen van levend water naar buiten vloeien (Joh.7:37,38). Is de boom goed dan ook de vrucht (Matth.7:17-20). Hier geeft de Heer met een eenvoudige illustratie een simpele toets aan of iemand geestelijk of vleeselijk bezig is. Alleen de werken die Jezus deed en waar de bijbel van getuigt, dié werken zijn ons van God gegeven te doen. Zij vormen mede de geestelijke zegeningen van het Koninkrijk Gods en getuigen dat zijn Rijk daadwerkelijk nabij gekomen is.

Al deze werken beogen immers het heil, het herstel der mensen en hun heropvoeding om het leven Gods te vinden. De geestelijke mens die in eigen leven de gerechtigheid beoefent, heeft alle volmacht om een navolger van Christus te zijn en zijn werken te verrichten (Matth.7:21-23; Marc.13:34; Marc.16:17,18; Fil.3:17). Wat een heerlijke en hoge roeping, wat een uitdagende opdracht, wat een rijke mogelijkheden voor allen die in Hem geloven.